

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.002.02.2022

Pan
dr Marek Chabior
Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony
Środowiska w Szczecinie
ul. Wały Chrobrego 4
70-502 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
Najwyższej Izby Kontroli z dnia 1 czerwca 2023 r.

D/22/505 - Działania podmiotów publicznych w związku z kryzysem ekologicznym na rzece Odrze.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie ¹ , ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr Marek Chabior, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie ² , od 1 października 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do przeciwdziałania zagrożeniom związanym z jakością wód rzek. 2. Działania podjęte w sytuacji wystąpienia w 2022 r. zagrożenia związanego z jakością wód rzeki Odry ³ .
Okres objęty kontrolą	Od 1 lipca 2021 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ⁴ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Mirela Zając, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/165/2022 z 11.10.2022 r. oraz nr LSZ/57/2023 z 30.03.2023 r. 2. Leszek Chwał, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/190/2022 z 17.11.2022 r.

(akta kontroli str. 1, 2, 365)

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

WIOŚ posiadał wykwalifikowaną kadrę oraz sprzęt techniczny umożliwiający przeprowadzanie oględzin i wizji lokalnych m.in. Odry. W okresie objętym kontrolą monitorował zmiany wskaźników w wodzie Odry, przeprowadzał kontrole podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i wód podziemnych, w tym Odry i jej dopływów oraz kontrole automonitoringowe. Jednak, w ocenie NIK, wykorzystywane przez WIOŚ narzędzia uniemożliwiały dokonywanie agregacji danych zawartych w ewidencjach, jak i wszelkich analiz przekrojowych, co utrudniać mogło przeprowadzenie rzetelnych analiz ryzyka zagrożeń dotyczących stanu środowiska naturalnego.

WIOŚ nie posiadał danych pozwalających na ocenę skumulowanego efektu wprowadzanych zanieczyszczeń do Odry. Nie sporządzał analiz i ocen, o których mowa w art. 5 ust. 4 pkt 4 ustawy o IOŚ dotyczących przestrzegania przepisów określonych w art. 2 ust. 1 tej ustawy w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód.

WIOŚ po otrzymaniu informacji o wystąpieniu śniętych ryb w Odrze podjął właściwe działania. Systematycznie zlecał pobór próbek wody z Odry do badania przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Szczecinie⁷,

¹ Dalej: WIOŚ.

² Dalej: Inspektor.

³ Dalej: Odra.

⁴ Czynności kontrolne zakończono 10 lutego 2023 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: Laboratorium.

przeprowadzał oględziny, wizje lokalne, kontrole, czynności na podstawie art. 10b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁸. W związku z zaistniałą sytuacją uczestniczył w pracach Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie⁹, współpracował z innymi organami, udzielał informacji dotyczących sytuacji na Odrze.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie do przeciwdziałania zagrożeniom związanym z jakością wód rzek.

Opis stanu faktycznego

1. Inspektorzy WIOŚ¹¹, wykonywali swoje obowiązki w oparciu o zadania wynikające z opisu zajmowanych stanowisk pracy oraz polecenia służbowe przełożonych, posiadali kwalifikacje wymagane na danym stanowisku pracy, byli przeszkoleni z używania dronów i pobierania próbek wody. W Inspektoracie działała Grupa Interwencyjno-Wyjazdowa¹² wykonująca zadania w trybie zmianowym¹³. Inspektorat posiadał wyposażenie techniczne umożliwiające monitoring Odry¹⁴, które było wykorzystywane przez inspektorów. W okresie kryzysu ekologicznego na Odrze WIOŚ nie posiadał przyrządu do analiz fizyczno-chemicznych, przyrząd taki został zakupiony 16 grudnia 2022 r. W działaniach terenowych wykorzystywana była aparatura należąca do Laboratorium, którego przedstawiciele uczestniczyli w pomiarach. Zasoby osobowe, techniczne i finansowe WIOŚ były w opinii Inspektora wystarczające do sprawnej i skutecznej realizacji zadań Inspekcji Ochrony Środowiska w związku z sytuacją na Odrze i jej dopływach zaistniałą na przełomie lipca i sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 6-7, 9-10, 374-379, 404-431)

Członkowie GIW pracowali w siedzibie WIOŚ 7 dni w tygodniu, całodobowo. W 2021 r. w oparciu o analizę liczby i rodzajów zgłoszeń wpływających do Inspektoratu w godzinach nocnych 22.00 – 6.00, zmodyfikowano system pracy GIW w ten sposób, że praca zmianowa odbywała się w godzinach 6.00 – 22.00, 7 dni w tygodniu, natomiast w porze nocnej prowadzone były dyżury telefoniczne, z możliwością podjęcia działań w terenie w uzasadnionych przypadkach. Ten system funkcjonował do 26 listopada 2022 r., gdy utworzono w Inspektoracie, zgodnie z zarządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego¹⁵ Wydział Zwalczenia Przystępczości Środowiskowej. Inspektorzy tego wydziału pracowali w systemie zmianowym od 7.00 do 22.00. W godzinach nocnych tj. od 22.00 do 7.00 oraz w dni wolne od pracy prowadzony był dyżur telefoniczny.

(akta kontroli str. 374)

⁸ Dz.U. z 2021 r. poz 1070 ze zm., dalej: ustawa o IOŚ.

⁹ Dalej: WCZK.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe wymagane na zajmowanym stanowisku.

¹² Dalej: GIW.

¹³ Dwie zmiany w godzinach 6.00-14.00, 14.00-22.00 oraz dyżur telefoniczny w godzinach 22.00-6.00 siedem dni w tygodniu; Grupa wywiązała się z zadań jej powierzonych w 2021 r. (m.in. podjęto 324 wyjazdy interwencyjne, 29 kontroli interwencyjnych z ustalonym podmiotem oraz 129 bez ustalonego podmiotu).

¹⁴ Samochody - 18 sztuk, drony - 3 sztuki, aparaty fotograficzne – 15 sztuk, sprzęt niezbędny do poboru próbek wody oraz przyrząd pomiarowy do oznaczania parametrów fizykochemicznych wody (pH, temperatura wody, nasycenie tlenem, tlen rozpuszczony, przewodność), georadar, analizator wielogazowy GASMET GT5000 TERRA.

¹⁵ Dalej: Wojewoda.

Inspektor wyjaśnił, że w działania dotyczące sytuacji na Odrze zaangażowani byli przede wszystkim inspektorzy zajmujący się głównie komponentem gospodarki wodno-ściekowej, a także kadra kierownicza Inspektoratu (Inspektor i jego zastępca) oraz Naczelnik Wydziału Inspekcji i jego zastępca, którzy koordynowali i nadzorowali czynności wykonywane przez innych pracowników inspektoratu. W początkowym okresie, czyli w sierpniu 2022 r., stały dyżur pełnili wszyscy ww. pracownicy, a więc kadra, inspektorzy IOŚ oraz pozostali (GIW).

(akta kontroli str. 7)

Informacje o zagrożeniach dla jakości wód Odry i jej dopływów oraz wszelką dokumentację w tej sprawie WIOŚ rejestrował w systemie elektronicznego zarządzania dokumentacją¹⁶ oraz dodatkowo na utworzonym na dysku sieciowym specjalnym folderze. Na tej podstawie pracownicy Inspektoratu dokonywali analizy danych o sytuacji na Odrze, sporządzali codzienne raporty do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska¹⁷ oraz Wojewody. Inspektor wskazał, że analizy nie obejmowały jednak wniosków co do przyczyn śnięcia ryb (do zanieczyszczenia Odry doszło w górnym jej biegu), a jedynie monitorowanie zmian poszczególnych wskaźników w wodzie Odry. Inspektorzy WIOŚ od 5 sierpnia przeprowadzali oględziny Odry¹⁸ oraz pobierali próbki wody do badań laboratoryjnych, od 16 sierpnia, zgodnie z poleceniem GIOŚ, przeprowadzali czynności w trybie art. 10b ustawy o IOŚ, tj. uzasadnionego podejrzenia przestępstwa lub wykroczenia przeciwko środowisku. Działania te podejmowane były samodzielnie przez WIOŚ, bez współpracy z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie¹⁹.

(akta kontroli str. 7-8, 149-152, 309-316, 344-362)

Inspektor wyjaśnił, że WIOŚ na podstawie otrzymywanych wyników badań dokonywał analizy zmienności badanych wskaźników w wodzie Odry. Ocena stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska w oparciu o ustalone kryteria, identyfikacja obszarów przekroczeń standardów jakości środowiska, analiza przyczynowo-skutkowa oraz opracowywanie zestawień, raportów, komunikatów i ich udostępnianie w formie drukowanej lub zapisu elektronicznego, w tym za pomocą internetu należy do zadań Państwowego Monitoringu Środowiska.

(akta kontroli str. 380)

2. WIOŚ nie posiadał informacji o czynnikach znacząco oddziałujących na jakość wód na obszarze dorzecza Odry (presje). Analizę presji i wykazy wód zagrożonych opracowywał Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej i nie przekazywał ich do Inspektoratu. Z tego względu dane takie nie mogły być uwzględniane przez WIOŚ w planowaniu i realizowaniu jego działalności. Inspektorat nie posiadał danych o liczbie punktowych i obszarowych źródeł zanieczyszczeń oraz o ilości ścieków wprowadzanych do wód (dane takie były w posiadaniu PGW WP).

(akta kontroli str. 10, 12)

Inspektor wyjaśnił, że kompletne, zbiorcze dane o liczbie punktowych i obszarowych źródeł zanieczyszczeń oraz o sumarycznej ilości ścieków wprowadzanych do wód pozostają w dyspozycji organów odpowiedzialnych za wydawanie decyzji określających warunki korzystania ze środowiska (w przypadku pozwoleń wodnoprawnych organy PGW Wody Polskie) oraz dokonujących oceny całościowej stanu środowiska (Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska). WIOŚ posiada w swoich bazach dane o podmiotach korzystających ze środowiska, w tym oczyszczalni ścieków

¹⁶ Dalej: EZD.

¹⁷ Dalej: GIOŚ.

¹⁸ Dokumentowane notatkami służbowymi, do których dołączana była dokumentacja fotograficzna.

¹⁹ Dalej: PGW WP.

komunalnych i przemysłowych oraz dane o ilościach ścieków odprowadzanych przez konkretny podmiot, przekazywane w przesyłanych przez te podmioty wynikach badań automonitoringowych, niezbędne do sprawdzenia podczas prowadzonych kontroli zgodności działania danego podmiotu z warunkami określonymi w posiadanych przez ten podmiot pozwoleniach wodnoprawnych. W celu wytypowania podmiotów do kontroli w związku z ochroną wód przed zanieczyszczeniem azotanami, działając na podstawie art. 108 ust. 6 ustawy Prawo wodne, WIOŚ pozyskał z ARiMR Oddział w Szczecinie wykaz producentów rolnych z terenu województwa zachodniopomorskiego pobierających dopłaty unijne, których działalność może stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń obszarowych. Taki wykaz nie może być utożsamiany z wykazem obszarowych źródeł zanieczyszczeń. WIOŚ posiada wiedzę o sytuacji na terenie objętym jego właściwością pozyskiwaną w wyniku prowadzonych kontroli.

(akta kontroli str. 382)

Wpływające do WIOŚ pozwolenia zintegrowane oraz wodnoprawne w wersji papierowej trafiały do poszczególnych inspektorów WIOŚ i były każdorazowo wkładane do teczki danego zakładu²⁰. W Informatycznym Systemie Kontroli²¹ pozwolenia te w formacie pdf były umieszczane przy danym zakładzie w zakładce: decyzje innych organów. WIOŚ prowadził w ISK rejestr ww. pozwoleń wraz z ich zmianami²². Rejestr pozwoleń wygenerowany został z systemu ISK, w trakcie kontroli NIK, wg stanu na dzień 9 stycznia 2023 r., gdyż jak wskazał Inspektor, brak było technicznej możliwości wygenerowania go wg stanu na inny dzień (niż bieżący).

(akta kontroli str. 20, 69, 111-112)

Inspektor wyjaśnił, że *każda decyzja dotycząca pozwolenia wodnoprawnego lub zmiany tego pozwolenia, której kopia jest przesyłana do WIOŚ w Szczecinie przez właściwy organ ochrony środowiska, jest zamieszczana w systemie ISK w tzw. Rejestrze zakładów w zakładce Decyzje innych organów. Zakładka jest podzielona na poszczególne komponenty (np. ścieki). W tej zakładce rejestrowane są także pozwolenia zintegrowane, jak również zmiany tego typu decyzji. Rejestr obejmuje nie tylko wykaz przedmiotowych decyzji, ale również odwzorowane cyfrowo kopie decyzji. (...) WIOŚ nie posiada wiedzy na temat wszystkich pozwoleń, które są w zasobach RZGW Szczecin, ponieważ wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie jest organem wyższego stopnia, ani organem naczelnym w stosunku do dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej.*

(akta kontroli str. 382-383)

W WIOŚ nie prowadzono zbiorczego wykazu wyników badań automonitoringowych dla oczyszczalni ścieków, w których byłyby ujęte dane zawarte w pomiarach wprowadzanych ścieków oraz zbiorczego usystematyzowanego rejestru danych zawartych w pozwoleniach zintegrowanych i wodnoprawnych.

Inspektor wyjaśnił, że *brak zbiorczego wykazu wyników badań automonitoringowych dla oczyszczalni ścieków oraz innych „producentów” ścieków nie uniemożliwia przeprowadzania analiz w ramach leżących w kompetencji WIOŚ, kontroli podmiotów korzystających ze środowiska. WIOŚ nie dokonuje oceny stanu środowiska jako całości, ani nie przeprowadza przekrojowych analiz i ocen na obszarze objętego jego właściwością województwa. Takie działania prowadzone są w ramach państwowego*

²⁰ Zbiór pozwoleń zintegrowanych znajdował się w wersji papierowej także w segregatorach w pokoju Zastępcy Naczelnika Wydziału Inspekcji.

²¹ Podstawowe narzędzie stosowane w Inspekcji Ochrony Środowiska do rejestrowania i dokumentowania działań kontrolnych i pokontrolnych, dalej: ISK.

²² Według stanu na 9 stycznia 2023 r. liczba wydanych pozwoleń zintegrowanych łącznie ze zmianami wynosiła 584, pozwoleń wodnoprawnych łącznie ze zmianami (odprowadzanie ścieków) – 533, liczba pozwoleń wodnoprawnych łącznie ze zmianami (pobór wody) – 567.

monitoringu środowiska należącego, zgodnie z ustawą o IOŚ, do kompetencji GIOŚ działającego we wskazanym zakresie za pomocą funkcjonujących w jego strukturze Regionalnych Wydziałów Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska wykonuje zadania inspekcji z wyłączeniem zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 (prowadzenie państwowego monitoringu środowiska).

(akta kontroli str. 383)

ISK nie posiadał zakładki zawierającej wyniki badań automonitoringowych²³, co umożliwiałyby dokonywanie agregacji tych wyników w celu przeprowadzania analizy skumulowanej ani zakładki zawierającej zbiorcze dane z pozwoleń zintegrowanych i wodnoprawnych.

(akta kontroli str. 20, 69, 111-112)

Inspektor wyjaśnił, że dane z automonitoringów podlegają analizie i ocenie w ramach prowadzonych przez inspektorów kontroli podmiotów korzystających ze środowiska. Wyniki analiz i ocen wraz ze stanowiącymi ich przedmiot danymi z automonitoringów zawarte są w protokołach kontroli, w przypadku kontroli zakładów w terenie oraz w adnotacjach z kontroli, w przypadku kontroli dokumentacyjnych. (...) Weryfikacji dokonuje inspektor w ramach prowadzonej kontroli zakładu w terenie albo dokumentacyjnej. Dodatkowo w ramach prowadzonej kontroli zakładu w terenie inspektorzy wzywają kontrolowanego do przedłożenia sprawozdań z przeprowadzonych badań w celu sprawdzenia poprawności danych zawartych w przesłanych wynikach badań z danymi zawartymi w sporządzonym przez laboratorium sprawozdaniu. Weryfikacja polega na porównaniu uzyskanych wyników badań z wartościami dopuszczalnymi substancji zanieczyszczających określonymi w pozwoleniu wodnoprawnym. Podobnie sprawdzane są pozostałe warunki pozwoleń, w tym zakres prowadzonych badań, częstotliwość ich przeprowadzania, rodzaj próbek (średniodobowa). W ramach analizy poza warunkami określającymi dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń sprawdzana jest kompletność prowadzonych badań oraz ich terminowość, a także terminowość przekazywania do WIOŚ wykonanych badań.

(akta kontroli str. 383-384)

W WIOŚ prowadzony był w formacie Excel wykaz wpływających pomiarów dotyczących ścieków. Jeżeli były stwierdzane przekroczenia w wynikach, sporządzana była przez inspektora WIOŚ adnotacja z kontroli dokumentacyjnej a jej wersja pdf wraz z załączonymi do niej wynikami automonitoringowymi była umieszczana w systemie ISK. ISK nie przewidywał możliwości wprowadzania wyników badań automonitoringowych, w tym dotyczących oczyszczalni ścieków.

(akta kontroli str. 20)

Inspektor wyjaśnił, że trudności kadrowe oraz duża ilość zadań inspekcyjnych, ograniczają w sposób istotny możliwość dokonywania dodatkowego i pracochłonnego agregowania danych (umożliwiającego następnie ich filtrowanie itp.) zawartych w badaniach automonitoringowych oraz pełnej realizacji ocen pracy wszystkich oczyszczalni ścieków poprzez wykonywanie na bieżąco kontroli podmiotów odprowadzających ścieki. W 2022 roku do WIOŚ w Szczecinie, tylko z obszaru 12 powiatów województwa zachodniopomorskiego (bez obszaru nadzorowanego przez Delegaturę w Koszalinie) wpłynęło około 1600 pism z załączonymi wynikami badań automonitoringowych, przy czym przy jednym piśmie mogły znajdować się wyniki

²³Jeżeli były przekroczenia w tych wynikach sporządzana była przez inspektora WIOŚ adnotacja z kontroli dokumentacyjnej, jej wersja pdf wraz z załączonymi do niej wynikami automonitoringowymi była wówczas umieszczana w systemie ISK.

badań dla kilku eksploatowanych przez dany podmiot oczyszczalni. Pokazuje to skalę zagadnienia. Dokonywanie ocen przekazywanych wyników pomiarów dokumentowane jest przeważnie w postaci adnotacji z czynności kontrolnych w oparciu o dokumenty, chociaż odbywa się to także w ramach czynności kontrolnych podczas kontroli w terenie. (...) Brak przedmiotowego rejestru nie oznacza braku wstępnej analizy danych automonitoringowych, która dokonywana jest na bieżąco przez głównego specjalistę rozdzielającego wpływające do komórki ochrony wód dokumenty pomiędzy pozostałych inspektorów oraz przez samych inspektorów. Rozwiązania informatyczne w zakresie analizy danych automonitoringowych, stanowiące swoiste systemy wczesnego reagowania, byłyby bez wątpienia przydatnym narzędziem. Jednak z uwagi na ogromną ilość danych wymagających wprowadzenia w celach analitycznych niezbędne byłoby rozwiązanie na poziomie centralnym w postaci wychodzących naprzeciw potencjalnym programom komputerowym, służącym tej analizie, regulacji prawnych zobowiązujących podmioty korzystające ze środowiska, zobligowane do przekazywania danych automonitoringowych do WIOŚ, do przesyłania wyników prowadzonych badań nie w formie papierowej, jak ma to miejsce obecnie, zgodnie z formą i układem określonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 20 stycznia 2020 r. w sprawie formy i układu przekazywanych wyników pomiarów ilości pobranych wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi (Dz.U. z 2020 r. poz. 144), ale w formie elektronicznej umożliwiającej automatyczny eksport przesyłanych danych do arkuszy kalkulacyjnych, pozwalających na głębszą analizę, a nawet wykrywanie wartości przekraczających dopuszczalne wielkości emisji.

W kwestii braku zintegrowanej bazy pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych Inspektor wyjaśnił, że kopie pozwoleń wodnoprawnych oraz zintegrowanych znajdują się w ISK. Zakłady (podmioty), dla których zostały wydane pozwolenia wodnoprawne i zintegrowane umieszczone są w odpowiedniej zakładce ISK. Tam też są wprowadzone dane o pozwoleniach (znak pozwolenia, data wydania, data obowiązywania, organ wydający). Niezależnie od powyższego, decyzje w wersji papierowej są zgromadzone w teczkach zakładów u właściwych inspektorów. (...). Reforma Inspekcji Ochrony Środowiska, wprowadzona od 1.01.2019 r., wyłączyła z wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska obszary dotyczące państwowego monitoringu środowiska, w ramach którego dokonywane są okresowe oceny i badania stanu środowiska, w tym wód powierzchniowych (np. rzek i dopływów), ujętych w tzw. jednolite części wód. Nie ma obecnie w strukturze wojewódzkiego inspektoratu Wydziału Monitoringu, ani akredytowanego laboratorium. Oba pionory są po reformie w zarządzie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie. Dlatego, biorąc pod uwagę wyżej opisany podział zadań w organach Inspekcji Ochrony Środowiska oraz sposób gromadzenia danych dotyczących pozwoleń wodnoprawnych oraz zintegrowanych, prowadzenie dodatkowej zintegrowanej bazy tego typu pozwoleń przez WIOŚ w Szczecinie nie jest konieczne. Takiego obowiązku nie nakłada obecnie na Inspektorat żaden przepis prawny. Oceną stanu środowiska, a więc także stanu wód powierzchniowych, zajmuje się GIOŚ. Być może dla GIOŚ tego typu baza byłaby przydatna do agregacji wynikających z nich danych oraz ich analizy. Taka baza byłaby przydatnym narzędziem także dla PGW „Wody Polskie”, gdyż to głównie organy PGW „Wody Polskie” wydają obecnie przedmiotowe decyzje – pozwolenia wodnoprawne.

(akta kontroli str. 23-26)

3. W 2021 r. do WIOŚ wpłynęło 17 zawiadomień²⁴ dotyczących złego stanu wód w rzekach, w tym w jednym przypadku ich przedmiotem było nieprawidłowe (z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego) wprowadzanie ścieków do wód. W jednym przypadku zanieczyszczenie rzeki spowodowane zostało awaryjnym przedostaniem się ścieków przemysłowych do kanalizacji deszczowej. W 2022 r. wpłynęło 25²⁵ takich zawiadomień, w tym w jednym przypadku ich przedmiotem było nielegalne (bez wymaganego pozwolenia), a w czterech przypadkach nieprawidłowe (z naruszeniem warunków pozwolenia wodnoprawnego) wprowadzanie ścieków do wód.

(akta kontroli str. 12, 27)

W latach objętych kontrolą do WIOŚ wpłynęło dziewięć skarg²⁶ dotyczących przestrzegania ustalonych warunków w decyzjach wydanych na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne²⁷ oraz w pozwoleniach zintegrowanych (art. 334 pkt 2 i 3 ustawy PW). W ośmiu sprawach WIOŚ przeprowadził kontrolę, w jednej czynności w trybie art. 10 b ustawy o IOŚ. W siedmiu przypadkach podjęte działania potwierdziły zasadność skargi. O sposobie załatwienia skarg WIOŚ terminowo zawiadamiał wnoszących skargi. W żadnym z ww. przypadków nie nałożono kary administracyjnej.

(akta kontroli str. 28-29, 385)

4. W okresie objętym kontrolą WIOŚ przeprowadził 212 kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i wód podziemnych, w tym Odry i jej dopływów. W okresie lipiec-grudzień 2021 r. przeprowadzono łącznie 65 kontroli w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód (w tym planowych 44, doraźnych 21)²⁸, w okresie styczeń – lipiec 2022 r. 104 kontrole (w tym planowych 54, doraźnych 50), w okresie sierpień-październik 2022 r. 43 kontrole (w tym planowych 22, doraźnych 21)²⁹. Zakres kontroli obejmował m.in. gospodarkę odpadami powstającymi w wyniku oczyszczenia ścieków komunalnych, przestrzeganie warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz zintegrowanych, przestrzeganie warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi określonych w pozwoleniach wodnoprawnych lub zintegrowanych, przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. W ramach kontroli używano środków technicznych i dowodowych takich jak: dokumentacja fotograficzna, oględziny, pobór próbki ścieku, pobór próbki wody, dokumenty od podmiotu kontrolowanego. Zakres zleczanych badań obejmował wskaźniki inne niż wymienione w pozwoleniu w pięciu przypadkach. Kontrole planowe prowadzono po zawiadomieniu podmiotu o zamiarze jej przeprowadzenia, kontrole interwencyjne bez zawiadomienia. Czynności kontrolne prowadzone były w godzinach urzędowania WIOŚ.

(akta kontroli str. 30-49, 71-107, 385-386)

²⁴ Dwa przekazano zgodnie z właściwością do innych organów, w pozostałych przypadkach podjęto działania kontrolne bez ustalonego podmiotu.

²⁵ Sześć przekazano zgodnie z właściwością do innych organów, w pozostałych podjęto działania kontrolne bez ustalonego podmiotu.

²⁶ Osiem złożonych przez osoby fizyczne, jedna złożona przez Dyrektora Zarządu Zlewni PGW WP.

²⁷ Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm., dalej: ustawa PW.

²⁸ Udział kontroli w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód w stosunku do liczby wszystkich kontroli podmiotów korzystających ze środowiska wyniósł w okresie lipiec-grudzień 2021 r. 9,04% (65 z 719).

²⁹ Udział kontroli w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód w stosunku do liczby wszystkich kontroli podmiotów korzystających ze środowiska wyniósł w okresie styczeń – październik 2022 r. 9,27% (147 z 1586).

W latach 2021-2022 zgodnie z wytycznymi GIOŚ został przeprowadzony przez WIOŚ cykl kontrolny pn. „Kontrola oczyszczalni ścieków położonych w aglomeracjach o wielkości RLM równej lub większej niż 10 000 pod kątem oceny spełniania warunków w zakresie jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji biogenych, wraz z pomiarami jakości ścieków odprowadzanych z tych oczyszczalni wykonanymi na zlecenie WIOŚ zgodnie z obowiązującymi przepisami”. Do cyklu kontrolnego na terenie województwa zachodniopomorskiego pracownicy WIOŚ wytypowali 20 oczyszczalni ścieków.

(akta kontroli str. 386)

W kwestii posiadania przez WIOŚ informacji, czy i w jaki sposób korzystający ze środowiska utrwalają wyniki własnych pomiarów wody, Inspektor wyjaśnił, że zgodnie z art. 147 ust. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia są obowiązani do ewidencjonowania wyników przeprowadzonych pomiarów oraz ich przechowywania przez 5 lat od zakończenia roku kalendarzowego, którego dotyczą. Obowiązek ten jest weryfikowany podczas kontroli podmiotów w terenie w celu sprawdzenia rzetelności przekazywanych wyników badań do WIOŚ. Zazwyczaj kontrolowani przechowują sprawozdania z badań przez 5 lat.

(akta kontroli str. 13)

5. Ogólne kierunki działania, zalecenia i wytyczne oraz polecenia GIOŚ dotyczące zapobiegania zanieczyszczeniom wód powierzchniowych, w tym Odry zamieszczone były w ISK i uwzględniane w prowadzonych przez WIOŚ kontrolach.

(akta kontroli str. 13-14, 50-63)

6-7. WIOŚ w związku z prowadzonymi kontrolami analizował wyniki prowadzonych przez podmioty korzystające z wód, pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym lub zintegrowanym. Podczas analizy wyników wystąpiło 37 przypadków przekroczeń warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi (w wyniku oceny wyników pomiarów przedkładanych przez podmiot zobowiązany) i trzy przypadki nieuznania wyników. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 29 zarządzeń pokontrolnych oraz 16 wystąpień. Wydane zostały przez WIOŚ trzy decyzje wstrzymujące użytkowanie instalacji na podstawie art. 367 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³⁰ oraz 16 decyzji ustalających opłatę podwyższoną na podstawie art. 280 pkt 2 lit. b ustawy PW³¹.

(akta kontroli str. 14-15)

Inspektor wyjaśnił, że WIOŚ nie posiada wiedzy na temat łącznych ilości poszczególnych rodzajów ścieków zrzucanych do Odry, ani skumulowanego efektu wprowadzanych zanieczyszczeń. Taką wiedzę dysponuje organ właściwy do spraw pozwoleń wodnoprawnych, tj. PGW Wody Polskie oraz RWMS w Szczecinie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. WIOŚ kontroluje zgodność działalności prowadzonej przez podmioty korzystające ze środowiska z wymaganiami określonymi w pozwoleniach wodnoprawnych.

(akta kontroli str. 388)

8. W kwestii ustalania przez WIOŚ w porozumieniu z Wojewodą kierunków działań oraz rocznych planów pracy Inspekcji Ochrony Środowiska³² w województwie

³⁰ Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm., dalej: ustawa Poś.

³¹ Wysokość opłat podwyższonych ustalona decyzjami ostatecznymi wyniosła łącznie 110 849 zł, natomiast wysokość opłat podwyższonych ustalona decyzjami nieostatecznymi wyniosła łącznie 289 846 zł.

³² Dalej: IOŚ.

zachodniopomorskim³³ uwzględniających zapobieganie zanieczyszczeniu Odrzy Inspektor wyjaśnił, że *roczne plany kontroli WIOŚ w Szczecinie są każdorazowo przedkładane i zatwierdzane przez Wojewodę. Plany te uwzględniają także kontrole przedsiębiorstw, których działalność może potencjalnie bezpośrednio lub pośrednio oddziaływać na Odrę. Wytyczne do ustalania planów kontroli dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska ustala i przekazuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wytyczne te uwzględniają kontrolę zakładów oddziałujących na wszystkie elementy środowiska, w tym środowisko wodne i nie istnieje potrzeba wskazywania w tym zakresie konkretnego zbiornika czy cieku wodnego, tym bardziej, że do tej pory nie istniały żadne szczególne przesłanki, które by wskazywały na taką potrzebę. W latach 2020 – 2022 realizowany był ogólnopolski cykl kontrolny pn. „Kontrola oczyszczalni ścieków położonych w aglomeracjach o wielkości RLM równej lub większej niż 10 000 pod kątem oceny spełnienia warunków w zakresie jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych”. Kontrolą objęto 20 oczyszczalni ścieków w województwie zachodniopomorskim. (...). W Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2023 r., działania organów IOŚ związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem, zostały określone jako priorytetowe. W planie kontroli WIOŚ w Szczecinie na rok 2023 wzięto pod uwagę zakłady odprowadzające ścieki do Odrzy lub jej dopływów. Ponadto w roku 2023 jest realizowany cykl kontrolny pn. „Kontrola podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych.” Roczny plan kontroli WIOŚ w Szczecinie na rok 2022 został przedstawiony Wojewodzie w dniu 24 grudnia 2021 r., natomiast plan na rok 2023 przekazano 28 grudnia 2022 r. W obu przypadkach Wojewoda nie wniósł uwag, zastrzeżeń czy sugestii, co do zakresu przedstawionego planu.*

(akta kontroli str. 17, 389)

9. Wysokość ustalonych opłat podwyższonych za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi wyniosła w okresie od 1 lipca 2021 r. do końca 2022 r. 6 032 357 zł. Podstawą prawną ustalania opłaty podwyższonej był art. 280 pkt 2 lit. b ustawy PW. Czynnem powodującym ustalenie opłaty podwyższonej było korzystanie z usług wodnych polegających na wprowadzaniu ścieków do ziemi albo do wód z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym w zakresie jakości odprowadzanych ścieków.

(akta kontroli str. 108-110)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

WIOŚ nie sporządzał analiz i ocen, o których mowa w art. 5 ust. 4 pkt 4 ustawy o IOŚ dotyczących przestrzegania przepisów określonych w art. 2 ust. 1 tej ustawy w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód.

Inspektor wyjaśnił, że *Inspektorzy WIOŚ dokonują analizy i oceny przestrzegania przepisów, a wnioski zawierane są w protokołach kontroli, jako dokumentie potwierdzającym przeprowadzenie kontroli oraz poczynione w jej trakcie ustalenia. (...) Kompleksowa analiza i ocena przestrzegania przepisów zawierana jest corocznie w sporządzanych sprawozdaniach z działalności IOŚ, przedkładanych GIOŚ jako dokument pn. Informacja o realizacji zadań WIOŚ w Szczecinie, który obejmuje m.in. wyniki przeprowadzonych działań kontrolnych.*

(akta kontroli str. 64-65, 389)

³³ Dalej: Województwo.

OCENA CZĄSTKOWA

WIOŚ posiadał wykwalifikowaną kadrę oraz sprzęt techniczny umożliwiający przeprowadzanie oględzin i wizji lokalnych m.in. Odry. Monitorował zmiany wskaźników w wodzie Odry, przeprowadzał kontrole podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i wód podziemnych, w tym Odry i jej dopływów oraz kontrole automonitoringowe. Prawidłowo reagował na skargi dotyczące przestrzegania ustalonych warunków w decyzjach wydanych na podstawie ustawy Prawo wodne oraz w pozwoleniach zintegrowanych. Wykorzystywane przez WIOŚ narzędzia, w ocenie NIK, uniemożliwiały dokonywanie agregacji danych zawartych w ewidencjach, jak i wszelkich analiz przekrojowych, co utrudniać mogło przeprowadzenie rzetelnych analiz ryzyka zagrożeń dotyczących stanu środowiska naturalnego. WIOŚ nie posiadał danych pozwalających na ocenę skumulowanego efektu wprowadzanych zanieczyszczeń do Odry. WIOŚ nie sporządzał analiz i ocen, o których mowa w art. 5 ust. 4 pkt 4 ustawy o IOŚ dotyczących przestrzegania przepisów określonych w art. 2 ust. 1 tej ustawy w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód.

OBSZAR

2. Działania podjęte w sytuacji wystąpienia w 2022 r. zagrożenia związanego z jakością wód rzeki Odry.

Opis stanu faktycznego

1-2. Pierwszą informację o wystąpieniu śniętych ryb w górnym biegu Odry WIOŚ otrzymał 3 sierpnia 2022 r. od Dolnośląskiego WIOŚ za pomocą platformy e-PUAP. Pismo zostało zarejestrowane w WIOŚ o godz. 14.43. Sekretariat przekazał pismo Inspektorowi 4 sierpnia 2022 r. o godz. 7.43, który zadekretował pismo na Naczelnika Wydziału Inspekcji³⁴ o godz. 10.49, a ten odczytał je o godz. 11.38. Pismo zostało o godz. 11.49 zadekretowane do Głównego Specjalisty ds. ochrony wód.

(akta kontroli str. 116, 133, 236-237)

Inspektor wyjaśnił, że w dniu 4 sierpnia 2022 r. Naczelnik spotkał się wspólnie z pracownikami zaangażowanymi do załatwienia sprawy w celu omówienia strategii działania (...) została podjęta decyzja o wytypowaniu punktów poboru próbek wody w Odrze w Województwie oraz zakresu badań (...). Inspektorat nie posiada własnego laboratorium badawczego, zaistniała więc konieczność dokonania stosownych uzgodnień z Laboratorium i przygotowania zlecenia obejmującego liczbę i lokalizację punktów poboru próbek wody oraz zakres badań.

(akta kontroli str. 237, 319)

W dniu 5 sierpnia 2022 r. o godz. 9.02 zostało wysłane przez Z-cę GIOŚ pocztą elektroniczną m.in. do WIOŚ w Szczecinie pismo zawierające polecenie poboru prób wody z Odry na wejściu i wyjściu z terenu Województwa oraz w innych newralgicznych punktach.

(akta kontroli str. 237)

W WIOŚ podjęto 5 sierpnia 2022 r. czynności w terenie przez dwa zespoły (w każdym zespole był inspektor WIOŚ i próbkobiorca z Laboratorium). W godzinach 11.30 - 12.30 dokonano poboru prób wody Odry w czterech punktach.

(akta kontroli str. 237, 327, 331)

Pismem z 5 sierpnia 2022 r. GIOŚ (wpływ do WIOŚ za pomocą platformy e-PUAP o godz. 11.09) polecił objęcie sprawy śniętych ryb w Odrze szczególnym nadzorem oraz działaniami monitorującymi stan wody tej rzeki.

(akta kontroli str. 135, 237)

³⁴ Dalej: Naczelnik.

Próbki wody z Odry od 5 sierpnia 2022 r. WIOŚ zlecał do badania do Laboratorium systematycznie³⁵. Z czynności służbowych obejmujących sprawdzenie stanu wody inspektorzy WIOŚ sporządzali notatki służbowe (pierwszą sporządzono 5 sierpnia 2022 r.).

(akta kontroli str. 309-316, 344-362)

Inspektor wyjaśnił, że *ocena stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska w oparciu o ustalone kryteria, identyfikacja obszarów przekroczeń standardów jakości środowiska, analiza przyczynowo-skutkowa należy do zadań Państwowego Monitoringu Środowiska, które realizowane są przez GIOŚ. W związku z powyższym WIOŚ w Szczecinie nie dokonywał takiej interpretacji, bowiem nie należy to do naszych zadań ustawowych.*

(akta kontroli str. 391)

Pierwsza informacja o pojawieniu się śniętych ryb w Odrze w Województwie wpłynęła do WIOŚ od Związku Wędkarskiego w Chojnie 11 sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 116)

Pierwsza informacja o śniętych rybach pojawiła się w notatce służbowej inspektora WIOŚ z 11 sierpnia 2022 r. (w jednym punkcie stwierdzono pojedyncze przypadki przepływających z nurtem śniętych ryb). Ostatnia informacja o śniętych rybach w Odrze pojawiła się w notatce służbowej z 29 sierpnia 2022 r. W okresie od 5 do 30 sierpnia WIOŚ zlecił do Laboratorium 85 badań prób wody. Natlenienie poniżej normy wystąpiło w 48 przypadkach. Od 31 sierpnia 2022 r. w zbadanych próbkach wody Odry nie stwierdzono przekroczeń wskaźnika fosfor ogólny (co mogło świadczyć o zmniejszeniu ilości materii organicznej pochodzącej ze śniętych ryb) oraz nastąpiła wyraźna poprawa warunków tlenowych.

(akta kontroli str. 309-311, 344-355, 363)

Średni czas oczekiwania na wyniki z badań i pomiarów w formie sprawozdań wynosił 6 dni³⁶.

(akta kontroli str. 381)

W kwestii realizacji pisma GIOŚ nr DZPS-AOF.052.890.2022 z 11 sierpnia 2022 r. Inspektor wskazał, że *wpłynęło ono do WIOŚ za pośrednictwem elektronicznej skrzynki podawczej w dniu 11 sierpnia 2022 r. Mając na uwadze treść przedmiotowych wniosków, zakwalifikowano je jako korespondencję do sprawy już będącej w toku – rozpoznania problemu śniętych ryb w Odrze, prowadzonej od 5 sierpnia 2022 r. Tym samym przekazane wnioski stanowią część akt sprawy zanieczyszczenia Odry, która nadal prowadzona jest w WIOŚ w Szczecinie, na polecenie GIOŚ, a została zapoczątkowana przez informacje pozyskane z WIOŚ we Wrocławiu pismem z 3 sierpnia 2022 r. W świetle powyższego pisma w piątek 5 sierpnia 2022 r. pobrane zostały próbki wody w 4 punktach Odry na terenie woj. zachodniopomorskiego. W badanych próbkach stwierdzono podwyższoną zawartość tlenu w wodzie. Nie stwierdzono istotnych anomalii w chemizmie wody, chromatograficzna analiza jakościowa nie potwierdziła obecności mezytylenu. Następnie w poniedziałek 8 sierpnia 2022 r. pobrane zostały kolejne próbki w tych samych punktach, by sprawdzić zmiany stanu wody w Odrze. Wysoką zawartość tlenu stwierdzono w jednym punkcie poboru próbek, zakres analizy chemicznej pobranych próbek był analogiczny jak w próbkach z 5 sierpnia 2022 r. W godzinach*

³⁵ 5 i 8 sierpnia 2022 r. w czterech punktach, 10 sierpnia 2022 r. w dwóch punktach, 11 i 12 sierpnia 2022 r. w pięciu punktach, 13 i 14 sierpnia 2022 r. w 11 punktach, 15-18 sierpnia 2022 r. w 13 punktach codziennie, 19-29 sierpnia 2022 r. w 14 punktach codziennie, od 30 sierpnia 2022 r. do 20 września 2022 r. w dziewięciu punktach codziennie, od 21 września 2022 r. w dwóch punktach dwa razy w tygodniu, od 4 października 2022 r. w dwóch punktach raz w tygodniu, od 2 listopada 2022 r. w czterech punktach dwa razy w tygodniu.

³⁶ Najkrótszy czas oczekiwania – w dniu poboru próbek, najdłuższy czas oczekiwania – 15 dni.

popołudniowych dnia 10 sierpnia 2022 r. dokonano obserwacji rzeki Odry, w ramach których nie zaobserwowano obecności śniętych ryb. W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono obecności mezytylenu. Nie zidentyfikowano żadnej substancji, która mogła być przyczyną śnięcia ryb, jednak wysoka zawartość tlenu w pobranych próbkach mogła wskazywać na obecność substancji utleniającej w wodzie. W dniu 11 sierpnia 2022 r. otrzymaliśmy informacje o pojawieniu się śniętych ryb w Odrze na terenie naszego województwa, dlatego kontynuowano pobieranie kolejnych próbek wód rzeki Odry z miejsc wytypowanych i przekazano do analiz laboratoryjnych w Centralnym Laboratorium Badawczym Oddział w Szczecinie. Jednocześnie uzgodniono z Inspekcją Sanitarną, że zostaną wykonane analizy w pobranych próbkach na zawartość chloranów i chlorynów. Od początku podjętych działań WIOŚ w Szczecinie przekazywał na bieżąco m.in. na wskazane adresy poczty elektronicznej GIOŚ oraz Wojewody Zachodniopomorskiego informacje o podejmowanych działaniach, w tym notatki służbowe, protokoły poboru próbek, sprawozdania z badań, dokumentację fotograficzną. Z uwagi na szerokie zainteresowanie problemem śniętych ryb w Odrze, który swym zasięgiem objął 5 województw, zarówno na stronach internetowych GIOŚ, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, poszczególnych inspektoratów oraz urzędów wojewódzkich zamieszczone są liczne komunikaty na temat aktualnej wówczas sytuacji oraz podejmowanych przez służby (w tym Inspekcję Ochrony Środowiska) działań. Podkreślenia wymaga również fakt, że zarówno w przestrzeni medialnej, jak i w social mediach są powszechnie dostępne informacje zarówno dotyczące Raportu wstępnego z 29 września 2022 r. Zespołu ds. sytuacji powstałej na rzece Odrze, powołanego przez MKiŚ, jak i Raportu kończącego prace Zespołu ds. sytuacji na Odrze z 31 marca 2023 r., jako ściśle związane z kryzysem ekologicznym zaobserwowanym na Odrze w sierpniu 2022 r. wraz z opisem działań podjętych w celu jego zażegnania.

(akta kontroli str. 391-392)

WIOŚ 11 sierpnia 2022 r. zawiadomił WCZK o wynikach badań laboratoryjnych wody z Odry (próbki wody z 5 sierpnia 2022 r.)³⁷. W tym dniu WIOŚ wystąpił do Inspekcji Weterynaryjnej o pobranie próbek ryb z Odry i wykonanie badań na obecność metali ciężkich i rtęci (wyniki badań nie wykazały przekroczeń³⁸) oraz do Inspekcji Sanitarnej o wykonanie w pobranych próbkach wody analizy zawartości chloranów i chlorynów (otrzymane wyniki były poniżej dolnej granicy oznaczalności).

(akta kontroli str. 117-118, 137-139, 271-308, 342-343)

Inspektor wyjaśnił, że zgodnie z praktyką obowiązującą w WIOŚ, inspektorzy w związku z otrzymaniem zgłoszenia o zanieczyszczeniu rzeki lub pojawieniu się śniętych ryb przeprowadzają każdorazowo wizje w terenie, w ramach działań interwencyjnych. W uzasadnionych przypadkach w ramach takich wyjazdów pobierane są również próby wody i przekazywane do dalszych badań do Laboratorium. Sporządzana jest dokumentacja fotograficzna, a ustalenia z kontroli mogą być również przedmiotem wystąpień pokontrolnych do innych organów, np. PGW WP lub organów samorządowych. (...) Wizje terenowe, wraz z poborem prób prowadzone były na całej długości rzeki w województwie zachodniopomorskim. Systematycznie poddawano oględzinom przykładowe miejsca wylotów, którymi zakłady odprowadzają ścieki, na podstawie posiadanych pozwoleń wodnoprawnych. Prowadzono również kontrole automonitoringowe na podstawie przedkładanych przez zakłady wyników pomiarów. Analizowano, w szczególności, czy doszło do pogorszenia jakości ścieków względem poprzedniego okresu oceny. Weryfikowano

³⁷ Badania te przesłane zostały e-mailem także do WIOŚ Zielona Góra i WIOŚ Wrocław, do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

³⁸ Przekroczenia nie wystąpiły w żadnej próbce wody w objętym badaniami okresie od 5 sierpnia 2022 r.

również wszelkie zgłoszenia związane ze zjawiskiem śniętych ryb, przekazywane przez osoby fizyczne, inne organy bądź na podstawie doniesień prasowych. W zależności od treści zgłoszenia czy wniosku inspektorzy WIOŚ udają się w teren i przeprowadzają czynności kontrolne na podstawie art. 10b ustawy o IOŚ, w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku lub na podstawie art. 9 przywołanej ustawy – w przypadku gdy jest wskazany Zakład odprowadzający ścieki, wody opadowe lub wody z odwodnienia, bezpośrednio do Odry lub jej dopływów. Inspektorzy wyposażeni są w zestawy do poboru próbek wody i ścieków i w razie uzasadnionych przypadków pobierają próbki i przekazują je do Laboratorium lub umawiają się bezpośrednio z próbkobiorcami z Laboratorium w celu pobrania próbek wody. W oględzinach wykorzystywane są aparaty fotograficzne i drony.

(akta kontroli str. 119)

W kwestii podjętych działań po powzięciu informacji wskazujących na to, że przyczyną śnięcia ryb były prymnezyny wytworzone przez *Prymnesium parvum* Inspektor wyjaśnił, że wykonując polecenia GIOŚ w związku z sytuacją kryzysową na Odrze, inspektorzy WIOŚ w Szczecinie kontynuują czynności monitorujące na rzece. Dwa razy w tygodniu, tj. w każdy poniedziałek i czwartek, wspólnie z pracownikami CLB dokonywane są wizje w terenie wraz z poborem prób z czterech stanowisk (Odra – m. Widuchowa, Odra Zachodnia – Mescherin, Odra Wschodnia Most Cłowy, Odra Zachodnia Most Długi). Zakres badań obejmuje takie wskaźniki jak: temperatura wody, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, pH, nasycenie tlenem, siarczany, chlorki, fosfor ogólny, związki azotu, sód oraz fitoplankton (pod kątem *Prymnesium parvum*). Wyniki badań i analiz oraz przeprowadzonych obserwacji, na bieżąco są raportowane a także przekazywane do innych organów i instytucji zaangażowanych w działania na Odrze. W świetle art. 231 ustawy Prawo wodne, to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, wykonujące prawa właścicielskie w stosunku do śródlądowych wód płynących i stojących znajdujących się na terenie nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, tym samym działające jako władający i zarządca tego rodzaju wód, jest jedyną instytucją właściwą i posiadającą potwierdzone prawem kompetencje do podejmowania działań we wskazanym zakresie. (...) Do WIOŚ nie zostało skierowane bezpośrednio żadne pismo informujące oficjalnie, że przyczyną śnięcia ryb były prymnezyny wytworzone przez *Prymnesium parvum*. Inspektorat korzystał z powszechnie dostępnych informacji zamieszczanych głównie na stronie internetowej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. W ten sposób uzyskano dostęp zarówno do Raportu wstępnego z 29 września 2022 r. Zespołu ds. sytuacji powstałej na rzece Odrze, powołanego przez MKiŚ, jak i do Raportu kończącego prace Zespołu ds. sytuacji na Odrze z 31 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 368, 392)

Ewidencję pracowników zaangażowanych w działania w związku z zanieczyszczeniem Odry rozpoczęto w WIOŚ od 14 sierpnia 2022 r. W sierpniu 2022 r. zaangażowanych było od 6 do 18 pracowników, we wrześniu od 2 do 14³⁹. Zasoby sprzętowe WIOŚ obejmowały: 15 aparatów fotograficznych, dwa drony, 16 samochodów osobowych, 2 samochody ciężarowe.

(akta kontroli str. 141-148)

Od 3 sierpnia do 31 października 2022 r. do WIOŚ wpłynęło 177 pism, zapytań, informacji dotyczących sytuacji na Odrze, m.in. od GIOŚ, innych WIOŚ, posłów,

³⁹ W dniach 14-31.08.2022 r. odpowiednio: 8, 9, 15, 18, 18, 18, 9, 10, 12,12, 10, 9, 11, 6, 6,12,10, 14; w dniach 1-30 września 2022 r. odpowiednio: 14, 12, 8, 7, 10, 11,12,11, 10, 10, 10, 12, 9, 12, 10, 10, 8, 8,10, 9, 2, 2, 4, 0, 0, 2, 2, 2, 4.

senatorów, Marszałka Województwa, Wojewody, dziennikarzy, osób fizycznych, WCZK.

(akta kontroli str. 240-267)

Do WIOŚ w okresie objętym kontrolą wpłynęło 15 zgłoszeń o awariach, przekroczeniach dopuszczalnej ilości zrzutu ścieków lub o nielegalnych zrzutach ścieków i innych zanieczyszczeniach wód Odry i jej dopływów. Wszystkie zostały przez WIOŚ załatwione⁴⁰.

(akta kontroli str. 268-270)

3. GIOŚ przekazywał do WIOŚ polecenia dotyczące sytuacji na rzece Odrze:

- pismem z 5 sierpnia 2022 r. znak: DI-KKW.410.43.2022.1.ep polecił objęcie sprawy wystąpienia śniętych ryb w Odrze szczególnym nadzorem oraz działaniami monitorującymi stan wody rzeki Odry oraz informowanie na bieżąco GIOŚ o podjętych działaniach,
- pismem z 14 sierpnia 2022 r., znak: DI-KKW.410.43.2022.2.kb polecił prowadzenie bieżących działań na podstawie art. 9 albo 10b ustawy o IOŚ w zakładach odprowadzających ścieki, wody opadowe lub wody z odwodnienia, bezpośrednio do Odry lub jej dopływów oraz prowadzenia bieżących czynności w miejscach, w których zlokalizowano porzucone odpady; zobowiązał do raportowania, do godziny 12 począwszy od 15 sierpnia br. za dzień poprzedni, uzupełnionych tabel dotyczących: kontroli i innych działań, liczby pracowników WIOŚ zaangażowanych każdego dnia w działania w związku z sytuacją na Odrze,
- pismem z 20 września 2022 r., znak: DI-KKW.410.43.2022 określił częstotliwość poboru próbek (2 razy w tygodniu do 30 września 2022 r.) i miejsca poboru,
- pismem z 22 września 2022 r., znak: DI-KKW.410.61.2022.2 zwrócił się o wnikliwą i szybką analizę zgłoszeń wpływających do WIOŚ dotyczących zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie województwa oraz podejmowanie niezwłocznie działań adekwatnych do zaistniałej sytuacji, w tym działań kontrolnych lub innych czynności, wraz z pobieraniem próbek ścieków oraz wód z odbiornika powyżej i poniżej wylotu, tam gdzie istnieje taka możliwość, w tym o zwrócenie szczególnej uwagi w prowadzonych kontrolach na podmioty, które zostały zidentyfikowane jako wprowadzające lub mogące wprowadzać do wód ścieki zawierające chlorki i siarczany; w celu uzyskania wykazu podmiotów, które w posiadanych pozwoleniach wodnoprawnych lub zintegrowanych mają określone warunki dla ww. wskaźników zalecił wystąpić do właściwych organów PGW WP oraz właściwych marszałków województw i starostów,
- pismem z 4 października 2022 r., znak: DI-KKW.410.43.2022 określił częstotliwość poboru próbek na jeden raz w tygodniu.

Powyższe zalecenia były wykonywane przez WIOŚ w Szczecinie.

(akta kontroli str. 120, 149-163, 167, 170, 344-362, 373-374, 394-395)

Inspektor wyjaśnił, że *działania Inspektoratu w związku z „kryzysem ekologicznym na rzece Odrze” spowodowały zakłócenia w realizacji bieżących zadań z innych obszarów, lecz sytuacja wymagała takiego priorytetowego podejścia i zaangażowania. Dzięki zaangażowaniu inspektorów, ale także kadry kierowniczej, od początku akcji (również w dni wolne od pracy) możliwe było stałe monitorowanie sytuacji na rzece, także z użyciem sprzętu do bezpośrednich oznaczeń niektórych wskaźników (pH, zawartość tlenu, przewodność) oraz bezzałogowych statków powietrznych (drony). Możliwe było także bieżące raportowanie (m.in. do GIOŚ,*

⁴⁰ Przeprowadzono kontrole, przekazano pismem wg właściwości, przeprowadzono oględziny, udzielono odpowiedzi.

WCZK, RZGW w Szczecinie PGW WP, innych inspektoratów WIOŚ itd.) oraz wymiana informacji z innymi służbami. Trzech inspektorów zajmujących się gospodarką wodno-ściekową zostało zaangażowanych w okresie od 5 sierpnia do końca września 2022 r. bezpośrednio do zadań związanych ze zdarzeniem na Odrze poprzez zlecenie badań, analizę wyników badań, przesyłanie informacji o podejmowanych działaniach, przygotowywanie odpowiedzi Posłom, Senatorom organom administracji samorządowej i innym. Udzielano licznych informacji przez telefon. Większość inspektorów dokonywała oględzin w terenie, przeprowadzali kontrole z art. 10b i 9 ustawy o IOŚ.

(akta kontroli str. 123-124)

4. W kwestii analizy potencjalnego źródła zanieczyszczenia rzeki Odry Inspektor wskazał, że śnięcie ryb stwierdzone 27 lipca 2022 r. przez WIOŚ we Wrocławiu na pewno nie miało powiązania z odprowadzaniem ścieków przez podmioty z terenu Województwa. Wyjaśnił, że *przypuszczalnym powodem zanieczyszczenia były zrzuty ścieków z zakładów przemysłu wydobywczego bądź hutniczego, a tego typu podmioty odprowadzające ścieki przemysłowe do Odry, o dużym stopniu zasolenia, nie występują na terenie województwa zachodniopomorskiego.*

(akta kontroli str. 124, 319)

WIOŚ analizował stan Odry oraz przestrzeganie przepisów przez podmioty korzystające ze środowiska poprzez prowadzenie bieżących działań na podstawie art. 9 albo 10 b ustawy o IOŚ w zakładach odprowadzających ścieki, wody opadowe, wody z odwodnienia, przeprowadzał analizę badań automonitoringowych podmiotów z terenu Województwa, wystąpił 18 sierpnia 2022 r. do Dyrektora RZGW o wykaz podmiotów z terenu Województwa odprowadzających wody opadowe i ścieki oczyszczone do Odry oraz do wód Zalewu Szczecińskiego⁴¹ oraz 26 września 2022 r. do Marszałka Województwa o wykaz podmiotów odprowadzających do wód powierzchniowych ścieki zawierające chlorki i siarczany⁴².

(akta kontroli str. 121, 124-125, 163-170)

Inspektor wyjaśnił, że na podstawie pozyskanych danych poddawano oględzinom przykładowe miejsca wylotów, którymi zakłady odprowadzają ścieki, na podstawie posiadanych pozwoleń wodnoprawnych. Przeprowadzono wizje terenowe. Inspektorzy WIOŚ w Szczecinie prowadzili czynności na podstawie art. 10b ust. 2 ustawy o IOŚ oraz kontrole zakładów wprowadzających ścieki do rzeki Odry, w tym oparte na analizie badań automonitoringowych. Nie wszystkie dane o tych miejscach, podmiotach były wcześniej w posiadaniu WIOŚ.

(akta kontroli str. 393)

5. Na terenie będącym we właściwości WIOŚ liczba podmiotów korzystających ze środowiska poprzez wprowadzanie ścieków do Odry funkcjonujących i poddanych kontroli od 1 lipca 2021 r. wyniosła 12⁴³, liczba kontroli interwencyjnych – pięć. Podczas kontroli u trzech podmiotów stwierdzono naruszenia m.in. w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, a w ramach działań pokontrolnych zostały skierowane wystąpienia i zarządzenia pokontrolne.

(akta kontroli str. 125-126, 206-209, 321-325)

W kwestii uwzględniania w działaniach WIOŚ prawdopodobieństwa dokonywania zwiększonego zrzutu ścieków przez podmioty wykorzystujące istniejący poziom zanieczyszczenia rzek, a także fakt zakończenia kontroli w tych podmiotach Inspektor

⁴¹ Otrzymał go 23 sierpnia 2022 r.

⁴² Otrzymał go 3 października 2022 r.

⁴³ Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowało sześć oczyszczalni wprowadzających ścieki oczyszczone do rzeki Odry oraz 31 oczyszczalni ścieków przemysłowych.

wyjaśnił, że każdorazowo przy podejmowaniu kontroli uwzględniano takie prawdopodobieństwo (...) Zgodnie z art. 9 ust. 1 a ustawy o IOŚ kontrole planowe należy planować uwzględniając potrzebę zapewnienia systematycznej oceny zagrożeń życia i zdrowia ludzi oraz środowiska (...). Przy typowaniu do kontroli podmiotów uwzględnia się przekazywane informacje o niepokojących wartościach wskaźników zanieczyszczeń wód powierzchniowych rzek stwierdzonych podczas prowadzonego państwowego monitoringu środowiska przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie.

(akta kontroli str. 318)

6. Do WIOŚ nie wpłynęły od starostów, wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) wnioski o podjęcie działań związanych z zanieczyszczeniem Odry i jej dopływów⁴⁴.

(akta kontroli str. 210-212)

7. W dniu powzięcia przez WIOŚ informacji od GIOŚ o zanieczyszczeniu rzeki Odry (5 sierpnia 2022 r.) pobrane zostały próbki wody oraz przekazane do Laboratorium. Sprawozdanie z badań WIOŚ otrzymał 9 sierpnia 2022 r. O pobraniu próbek wody z Odry WIOŚ powiadomił w dniu 9 sierpnia 2022 r. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki przekazując notatki służbowe w przedmiotowym zakresie.

(akta kontroli str. 135, 273, 326)

Inspektor wyjaśnił, że wyniki pomiarów wody w zakresie: temperatura wody, tlen rozpuszczony, nasycenie tlenem, przewodność i odczyn, w związku ze zgłoszeniem podejrzenia zanieczyszczenia wód rzeki Odra w województwie zachodniopomorskim, przekazywane były na bieżąco do WIOŚ, w dniu poboru próbek wody. (...) Przy wyborze lokalizacji i częstotliwości poboru próbek kierowano się: dotychczasową lokalizacją miejsc poboru (stałe punkty monitoringowe), wyznaczoną w ramach prowadzonego Państwowego Monitoringu Środowiskowego w województwie zachodniopomorskim przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, wytycznymi GIOŚ wskazanymi w pismach z dnia: 5 sierpnia 2022 r., znak DI-KKW.410.43.2022, z 20 września 2022 r. DI-KKW.410.43.2022, 4 października 2022 r. DI-KKW.410.43.2022, 2 listopada 2022 r. znak: DI-KKW.410.43.2022, 9 listopada 2022 r. znak: DI-KKW.410.43.2022, aktualnym stanem rzeki w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim podczas spotkań na posiedzeniach Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. (...) Pobór próbek wody wykonywany jest przez pracowników Laboratorium. Obowiązująca procedura poboru próbek jest w posiadaniu Laboratorium.

(akta kontroli str. 126-127-128)

Nie wystąpiły przypadki odrzucenia próbek wody przez Laboratorium, a zakres zlecenia badań umożliwiał ustalenie jakości wody i uwzględniał informacje o zanieczyszczeniach⁴⁵.

(akta kontroli str. 128-129)

8. W związku z sytuacją na Odrze WIOŚ nie ustalił przypadków działalności prowadzonej z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska, nie wydał decyzji wstrzymujących działalność podmiotów.

(akta kontroli str. 129)

⁴⁴ Od osób fizycznych wpłynęło osiem takich wniosków (skarg) oraz jeden od Dyrektora Zarządu Zlewni PGW WP. W siedmiu przypadkach podjęte przez WIOŚ działania (kontrola interwencyjna, czynności w trybie art. 10 b ustawy o IOŚ, kontrola w trybie bez ustalonego podmiotu) potwierdziły zasadność wniosku (skargi).

⁴⁵ WIOŚ zlecał do Laboratorium badania elementów biologicznych (fitoplankton), chemicznych (np.: metale ciężkie) i elementów fizykochemicznych, w tym wskaźników charakteryzujących warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, wskaźniki charakteryzujące warunki biogenne oraz wskaźniki charakteryzujące zasolenie.

9-10. WIOŚ w związku z sytuacją na Odrze współpracował z innymi podmiotami i organami zaangażowanymi w działania na rzecz rozwiązania tej sytuacji kryzysowej: - z Wojewodą poprzez udział we wszystkich posiedzeniach Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, - z Laboratorium poprzez zlecenie badań i poboru prób wody w wytypowanych punktach na Odrze, - z Prokuraturą i Policją poprzez udzielanie odpowiedzi na żądanie przekazania informacji. WIOŚ, w związku z pismem GIOŚ z 26 listopada 2021 r. nawiązał współpracę z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Szczecinie w zakresie wsparcia dotyczącego kontroli nielegalnych urządzeń wodnych odprowadzających do wód ścieki, wody opadowe lub roztopowe. W ramach współdziałania RZGW użył WIOŚ w Szczecinie jednostek pływających, z których dokonywano pomiarów profili tlenowych na rzece Odrze (22 i 24 sierpnia 2022 r.) i jeziorze Dąbie (w okresie od 17 sierpnia do 6 września 2022 r.). W roku 2022 Inspektor skierował 30 wystąpień pokontrolnych do organów PGW Wody Polskie, informując o ustaleniach z działań prowadzonych przez inspektorów w związku z zanieczyszczeniem wód na terenie Województwa.

(akta kontroli str. 130, 223-233, 373-374, 393-395)

Inspektor wyjaśnił, że WIOŚ brał udział we wszystkich posiedzeniach Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego związanych z sytuacją na Odrze. W naradach WZZK brał udział każdorazowo ZWIOŚ, Z-ca ZWIOŚ⁴⁶ lub obaj jednocześnie. Rolą WIOŚ było wykonywanie poleceń kierującego Wojewódzkim Zespołem Zarządzania Kryzysowego⁴⁷ czyli Wojewody oraz informowanie Zespołu o wynikach podejmowanych działań. Przedstawiciele WIOŚ wskazywali podczas posiedzeń z własnej inicjatywy m.in. optymalne i najbardziej reprezentatywne dla zobrazowania sytuacji na rzece punkty poboru prób w województwie. Podobnie, zgłaszali również propozycje zmian zakresu przeprowadzonych badań z ukierunkowaniem na poszukiwanie zmian w parametrach wody i ustalenia przyczyn śnięcia ryb. WIOŚ został zobowiązany do zlecenia badań i poboru prób przez Laboratorium w wytypowanych punktach na rzece, do udziału w poborze prób z jednoczesnym obserwowaniem stanu rzeki, do obserwacji rzeki przy pomocy dronów, raportowania wyników badań i analiz oraz przeprowadzonych obserwacji, a także przekazywania tych informacji do innych członków WZZK i instytucji zaangażowanych w działania na Odrze.(...) WIOŚ nie napotkał żadnych barier w sprawnej identyfikacji przyczyn, skal i skutków kryzysu ekologicznego Odry.

(akta kontroli str. 131)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

WIOŚ po otrzymaniu informacji o wystąpieniu śniętych ryb w Odrze podjął właściwe działania. Systematycznie zlecał pobór próbek wody z Odry do badania przez Laboratorium, przeprowadzał oględziny, wizje lokalne, kontrole, czynności na podstawie art. 10b ustawy o IOŚ. W związku z zaistniałą sytuacją uczestniczył w pracach WZZK, współpracował z innymi organami, udzielał informacji dotyczących sytuacji na Odrze.

⁴⁶ Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

⁴⁷ Dalej: WZZK.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o sporządzenie analiz i ocen, o których mowa w art. 5 ust. 4 pkt 4 ustawy o IOŚ, w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 13 kwietnia 2023 r.

Zmian w wystąpieniu
pokontrolnym dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

Kontroler:
Mirela Zając
doradca prawny

.....
/-/

.....
podpis